

kjer je mir, in kjer mir, tam Bog. Sreča je torej: pridne delavne roke, dober premislek, krščansko življenje in zaupanje v Boga.

Da bi se pospešilo sušenje sadja, je uprava občine Sv. Križ pri Rogaški Slatini na svoji redni odborovi seji dne 12. marca soglasno sklenila, da se v tekočem letu postavi občinska sadna sušilnica. Sušilnica se namerava postaviti na občinski zemlji v Tržišču. S pomočjo te sušilnice se bo lahko posušilo mnogo več sadja.

Ta korak imenovane občinske uprave je vreden vse pohvale in priporočila tudi drugim občinskim upravam v posnemanje!

dilo, da so pokopališčne uprave odklonile krste iz nadomestne tvarine. V času, ko je treba štediti z lesom, se takšno postopanje ne da braniti. Zato naročam občinskim pokopališčnim upravam, da takšne krste iz nadomestne tvarine sprejemajo za pogrebne svrhe.

Nizozemci molijo: »Vojne nas reši, Gospod!« Posebno vneto so to molitev molili v letošnji spomladi, ko so po stari lepi navadi opravili nočno procesijo v čast presvete Evharistiji. Vpeljana je bila ta procesija v spomin evharističnega čudeža leta 1345. Takrat so našli posvečeno hostijo nedotaknjeno v ognju nekega domačega ognjišča. Na tem kraju so zgradili cerkvico pod imenom »Sveti kraj«. Leta in stoletja so nizozemski katoličani iz vseh delov dežele romali v glavno mesto Nizozemske Amsterdam na »Sveti kraj«. Pozneje so to navado opustili. Leta 1880. pa so se amsterdamski katoličani zopet ojunali in sklenili, da bodo poromali na »Sveti kraj«, in sicer po nekdanji navadi v nočnem času. Od tega leta se to romanje vrši vsako leto, in sicer z rastočim številom udeležencev. Ker je število udeležencev tako naraslo, ne zadostuje samo ena procesija, marveč so vpeljali tri nočne procesije na tri sobotne večere. Letos se je teh nočnih procesij udeležilo nad 100.000 nizozemskih katoličanov. Glavni namen njih molitev je bil: »Vojne nas reši, Gospod!«

Po svetu

Umrli kardinal Verdier. V torek, 9. aprila, je umrl pariški nadškof kardinal Verdier, ki je bil rojen leta 1864. Ime tega kardinala je slovelo daleč preko mej Francije. Njegovo ime se ne bo pozabilo, dokler bo stalo tistih 150 cerkva in kapel, ki so bile zgrajene na njegovo pobudo v okolici Pariza. Radi grajenja cerkva so ga napadali zlasti socialisti in komunisti, češ zakaj gradi Verdier cerkve, ne pa delavskih hiš. Delavci pa so zaupali svojemu kardinalu, ker so vedeli, da bi je v prsih tega duhovnika srce, ki je polno ljubezni do delavstva, dočim je v srcih socialističnih voditeljev sama sebičnost. Kardinal Verdier je bil tudi velik prijatelj Čehov in drugih Slovanov.

Stališče švedske po zasedbi Danske in izbruhu vojne med Nemčijo in Norveško. Nemška vlada je poslala švedski vladi 9. aprila spomenico, v kateri je zahtevala pojasnilo, kakšno stališče bo zavzela švedska vlada glede ukrepov, ki jih je storila Nemčija na Danskem in Norveškem. Na to spomenico je švedska vlada takoj odgovorila, da se bo točno držala politike nevtralnosti in da ne bo ukrenila nobenih korakov, ki bi bili naperjeni proti nemškim ukrepom na Danskem in Norveškem. Dalje je izjavila švedska vlada, da se bo ogibala vsega, kar bi lahko dalo povod za zapletljive z Nemčijo. Švedsko vojaško poveljstvo je poslalo ojačenja vojske v južni kakor v severni del države. Na švedskem je stopila v veljavo pripravljenost proti letalskim napadom, izvršene so bile vse priprave za odreditev zatemnitve v primeru potrebe in švedska pristanišča so bila zavarovana z minami.

Vojne priprave Italije. Italija si prizadeva na vso moč, da bi čim bolj dvignila svoje vojne sile in da bi bila njena vojna organizacija izvedena od vseh podrobnosti. V minulem tednu je bila odredjena v 48 urah mobilizacija petih letnikov. Gre za vpoklic rezervistov med 26. in 38. letom.

Ukrepi Amerike v korist zaveznikov. Vlada Združenih ameriških držav je storila važne korake, s katerimi hoče podpreti zaveznike z ozirom na sedanji položaj v Skandinaviji.

1. Enako kakor v Franciji in Angliji je tudi v Zedinjenih državah zasežena in zaprta vsa danska imovina, da bi ne prešla v nemške roke. 2. Danski poslanik v ameriški prestolnici v Washingtonu bo še ostal dalje na svojem mestu, ker se je upri sprejemati nemške ukaze. Ta ukrep pomeni, da Amerika ne prizna nemškega pokroviteljstva nad Dansko. 3. Ameriška vlada je osvojila stališče o nevojskovanju med Norveško in Nemčijo. Radi tega ne velja za Norveško ameriški nevtralnostni dostavek »kupi in odpelji«. Tako bo lahko Norveška nakupovala v Ameriki vojne potrebščine za obrambo domovine na kredit.

Krst iz lesa ni več dovolj v Nemčiji. Zato so začeli krste izdelovati iz nadomestnih tvarin. Ker so se nekatere pokopališčne uprave branile sprejeti takšne krste, je notranji minister izdal to uredbo: »Večkrat se je dogo-

Moč, bogastvo in kulturnost skandinavskih držav

Na zemljevidu, katerega objavljamo v današnji številki, je označeno z mastnimi številkami in črtami število prebivalstva skandinavskih držav.

Naše čitatelje bo sigurno zanimala vojaška moč, naravno ter zemeljsko bogastvo in visoka kulturnost treh severnih držav, katerim hoče dati Nemčija svoje »varstvo« ter »zaščito«.

Danska

Danska je po površini najmanjša od treh skandinavskih kraljevin, a je najbolj gosto naseljena. Na površini 42.931 kvadr. kilometrov (kakor Švica) živi udobno 87 prebivalcev na 1 kvadr. kilometru. Od Dancev je bilo po petmesečni vežbi v aktivni vojaški službi 4000—26.000 mož. V primeru vojne bi bila Danska lahko vpoklicala 150.000 mož.

Danska nemoderna vojna mornarica ima 20.000 ton ladij in 150 letal.

Deželi vlada 70 letni kralj Kristijan X. —

Glavno mesto Kodaň (Köbenhavn) ima 860 tisoč prebivalcev.

Kraljevina Danska obstoji v glavnem iz polotoka Jütland in 600 otokov. K njej spada tudi veliki severni otok Islandija in deli večno zaledenole severnoameriške Grönlandije.

Danska je pokrajina svetovno znanega poljedelstva in živinoreje. Vsak naobrazen kmet posedu najmanj 10—15 krav. V deželi je prašičev 3.380.000 in prideta na vsakega Danca 2. Iz Danske izvažajo znamenito maslo, mesne izdelke in predvsem svinjsko mast, ki tvori 30% danskega izvoza. Danska je znana tudi po svojem vrtnarstvu. Pač pa manjkata Danem premog in železna ruda.

Danski kmet je premožen in strogo organiziran v blagovnih in kreditnih zadrugah.

Norveška

Norveška obsega 322.000 kvadr. kilometrov (je za 75.000 kv. kilometrov večja od Jugoslavije), a biva le 9 prebivalcev na 1 kvadr.

lavce, ki so politizirali. Iz njenih oči je zrla prošnja, toda oni se niso zmenili zanjo. Za njih je pomenila politika vse, za vse drugo so bili slepi in gluhi.

Rdečelasec je nekaj časa čakal na to, da se bo Nataša sama vsedla. Ko pa se deklica ni zganila, jo je prijel za roko in potegnil k stolu, ki je bil zanjo pripravljen.

»Sedi, golobičica moja!« se ji je odurno rešal. »Nič se ne boj! Rdeči delavci smo fini ljudje.«

Nataša je uvidela, da se ne bo rešila vsiljivca, zaradi tega je sedla.

Rdečelasec jo je še dalje mučil. Na krožnik je nametal kose kruha in mesa. Krožnik je postavil pred njo in rekel:

»Golobica moja, jej! Rdečelas komunist je dobro srčen in ti privošči, da se najješ!«

»Hvala lepa, ne bom jedla! Nisem lačna,« je odkimala Nataša.

Trije lopovi so se zarežali. Rdečelasec je vzkliknil:

»Kmetica, pa ni lačna! Glej čudež! Kako to? Saj vendar nenehoma vpijete, da stradate! Ali je torej tisto vpitje laž, ali pa ti lažeš, ko praviš, da nisi lačna? Vzemi in jej!«

Nataša je povešala glavo in molčala. Tresla se je ko jagnje, ki je zašlo med volkove.

Rdečelasec je postajal nestrpen.

»Kaj čakaš?« je vprašal osorno.

»Ali te je morda strah jesti in piti z nami?« jo je vprašal drugi.

Ivan je zgrabil njeno desnico in jo dvignil proti krožniku.

Nataša je zamahnila z roko in jo hotela iztrgati.

»Pusti me!« je vzkliknila.

Eden izmed onih, ki so politizirali, je sedaj jezno udaril po mizi in zavpil nad rdečelasem:

»Ali nam boš dal mir s svojimi neumnostmi! Pusti to ženšče, naj gre!«

Ta se ni zmenil za tovariševe besede. V glavo si je vtepel, da Nataša mora jesti in od tega sklepa se ni dal odvrniti. Eno roko je ovil okrog Natašinega vratu, z drugo pa je pograbil kos kruha in ga je hotel strpati v njena usta. Tovariša sta se smejala.

V tem trenutku je stopil v sobo Fedor. Nataša ga je opazila in mu zaklicala:

»Fedor, brani me! Reši me!«

Rdečelasec se je obrnil proti mladeniču in mu grozeč rekel:

»Ne drzni se približati, kmečki pes!«

Fedor je zardel od jeze. Stisnil je pesti in skočil proti rdečelasu.

»Pusti deklico!« je zavpil nad njim.

ni Španiji imajo zanimiv način, da se rešijo nevsčnega snubca. Mladenič, ki si poželi deklo, mora tri dni zaporedoma obiskati nevestine starše. Ko pride tretjič v hišo, mora »nevede« pozabiti v veži svojo palico. Ko pride zaljubljenec prihodnje dni spet na dekletov dom, ga ali spuste v hišo, kjer mu ob ljubeznivem snubljenju vrnejo palico v znak, da sprejemajo njegovo ponudbo, v nasprotnem primeru pa mu prihranijo pot po stopnicah s tem, da ga že pri oknu naženejo in vržejo za njim njegovo »pozabljeno« palico...

Bogastvo angleške letalske knjižnice. Največjo letalsko knjižnico ima londonsko zrakoplovno ministrstvo. Obsega okoli 20.000 knjig in nad 50 tisoč rokopisov. Prvi ro-

kilometru. Norveška vojaška dolžnost znaša 150 dni. Aktivna armada šteje 18.000 do 30.000 mož, v primeru vojne pa pokliče lahko kralj pod orožje 110.000 mož.

Norveška vojna mornarica ima 25.000 ton ladij in 250 letal.

Glavno mesto od 68 letnega kralja Hakona VII. vladane kraljevine, Oslo, šteje 330 tisoč prebivalcev, drugo je Bergen 110.000 prebivalcev, Trondheim 60.000, Stavanger 50 tisoč prebivalcev.

Norveška je zelo bogata na železni rudi, velike so njene zaloge žvepla in bakra, manjše količine cinka, svinca, nikla, srebra in drugih rudnin.

Norveška nima premogovnikov, pač pa ji daje proti severnemu tečaju ležeče otočje Spitzbergi letno 400.000 ton premoga.

Svedska

Svedska ima 449.000 kvadr. kilometrov površine, je manjša od Nemčije brez Avstrije, a pride le 15 prebivalcev na 1 kvadr. kilometer. Na Švedskem je splošna vojaška dolžnost od 20. do 45. leta in traja službovanje 5-9 mesecev. Aktivna vojska šteje 35.000 mož, ki se pa lahko dvigne v primeru vojne na 400 tisoč mož.

Svedska vojna mornarica ima 100.000 ton in okoli 600 letal.

V prestolnem mestu Stockholmu s 550.000 prebivalci vlada 82 letni kralj Gustav V. Za Stockholmom sta največji mesti Göteborg 270.000 in Malmö s 145.000 prebivalci.

Svedska slovi po svojih zemeljskih zakladih in izvažala letno 11.000.000 ton železne rude, mnogo žvepla, premoga, svinca in bakra.

Poljedelstvo vrše Švedski toliko, da ji ni treba uvažati živeža, pač pa izvažala živino, mast, maslo, volno, lan in zelo mnogo lesa.

Veroizpoved, kulturnost in miroljubnost

Skandinavci so po veri globoko verni protestanti, le po mestih bivajo katoličani. Po vsem svetu je znan njihov vzorni socialni red.

politična in kulturna zgodovina. Njih književnost je prevedena v vse kulturne jezike. Vse tri države so zgled dolgoletne miroljubnosti. Radi kratko označenih vrlin treh skandinavskih narodov je napad na njih samostojnost odjeknil po vsem svetu in bo rodil dalekosežne posledice.

Kratke tedenske novice

Velikanska povodenj v Vojvodini in še južnejših delov naše države je povzročila 30 milijonov dinarjev škode. V Novem Sadu je 20.000 ljudi brez strehe.

Mejo na Brennerju je določil Bog, je rekel Mussolini tirolskim kmetom, ki se niso izjavili za preselitev v Nemčijo. Meja na Brennerju ne deli Italije in Nemčije, ampak ju spaja.

Nemčija je zasedla po angleškem mnenju Dansko, da izpopolni svoje zaloge živil, ki so se zadnji čas precej razredčile. Zaradi blokade zavznikov pa bo po mnenju Angležev ostala Nemčija brez tistih proizvodov, katere je Danska uvažala iz čezmorskih držav in jih potem dalje prodajala Nemcem.

Razglas danske vlade po zasedbi konča z besedami: »Bog čuvaj Dansko!«

Po zasedbi je sestavljal danski ministrski predsednik Stauning vlado po želji Nemcev. Nova vlada je sprejela nemške pogoje z zahtevo, da se izvrši zasedba danskih krajev obzirn.

Na Danskem so Nemci takoj po zasedbi uvedli karte na živež. Prav tako v zasedenih delih Norveške. Mleko smejo dobivati samo dojenčki.

Ameriške dolgoročne investicije (naložitve) znašajo na Norveškem 92, na Danskem 103 in na Švedskem 26 milijonov dolarjev.

Skoro vse danske trgovske ladje, ki so se nahajale na morju, so se po zasedbi Danske zašle v angleške luke.

Svedska vlada je pozvala vse svoje trgovske ladje, ki se nahajajo na morju, da se ne vračajo zaenkrat na Švedsko. Švedska trgovska mornarica ima ladij za en milijon ton.

Rusi so po dogovoru s Finsko prejšnji teden izpraznili mesto Petsamo na severu Finske.

Stalinovo glasilo »Izvestja« piše, da za male narode ne velja pravilo svobodnega življenja, kadar ovirajo velike narode pri zavarovanju njihovega obstoja.

Belgija in Nizozemska sta ukrenili vse potrebno, da bi bili zavarovani pred kakršnimi presečenji.

Kancelar Hitler je podelil visok nemški red podpredsedniku naše vlade in voditelju Hrvatov dr. Vladku Mačku.

Jugoslavija je premagala Nemčijo. Na nogometni tekmi v nedeljo na Dunaju je pred 50.000 gledalci jugoslovansko nogometno moštvo premagalo izbrano nemško enajstoročje z 2 proti 1. Nemci pravijo: veliko presenečenje!

Na oltarjih sv. Andreja Bobole na Poljskem je prepovedano opravljati sv. maše. Od mučenika Bobole izhaja prerokovanje, da bo zaslužena Poljska zopet vstala.

SMARNICE ZA LETO 1940

Letošnje šmarnice »Mati dobrega Pastirja«, ki jih je spisal g. Fr. Schreiner, župnik v pokouju, so posvečene materam slovenskih duhovnikov — so že izšle! Naročite jih pravočasno v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Organist na Ptujski gori umrl. Žalostno so zapeli zvonovi, ko so nam naznanjali smrt našega dragega organista, domačina Janka Mohorko. Komaj v 32. letu mu je jetika pretrgala nit življenja. Vsa župnija žaluje za njim. Kako je bil priljubljen pri faranih, je pokazal njegov pogreb. Domači g. župnik p. Konstantin se je ob grobu poslovil v imenu vseh z ganljivimi besedami, tako da nobeno oko ni bilo suho. Pevci so mu na rojstnem domu, pred cerkvijo in na pokopališču zapeli. Rajni naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Smrt vzornega očeta. V Razvanju pri Mariboru je umrl 27. marca Anton Stante, nekdanji posestnik pri Sv. Lovrencu pod Prožnom pri Celju, p. d. Martincl. Zadnja leta je pre-

živel pri svojem sinu Martincl Jožetu, mizarju v Razvanju. Vzgojil je šest sinov in hčerko v strogo krščanskem duhu, kateri zavzemajo danes odlična mesta. Bil je zelo priljubljen, kar je dokazal pogreb rajnega na pokopališču Razvanje. Dobri Bog mu bodi bogat plačnik za njegova dela! — Svojcem naše sožalje!

Dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja« umrl. V Šikolah pri Cirkovcah je zatisnil oči Valentin Medved, dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja« in trden krščanski mož. Komaj je že čakal toplega in zdravega dajajočega sonca, da bi si ogrel izmučeno in izčrpano telo, toda na predvečer prvega petka meseca aprila je šel po plačilo k Bogu v starosti 75 let. Smrt mu je bila lahka ob zavesti, da je dobro vzgojil svojih osem

kopisi datirajo iz leta 1884. So neprecenljive vrednosti za proučevanje razvoja letalstva. Letalsko ministertvo ima tudi poseben oddelček za tajne akte, ki je tako dragocen in važen za angleško narodno obrambo, da so ga od začetka vojne s posebno vojaško stražo spravili na varno nekam v notranjost. Tu so tudi poročila prvih angleških vojni pilotov iz zadnje svetovne vojne, ki so pisana bolj zanimivo kakor marsikateri kriminalni roman.

Angleški Stalin. Londonski časopis pišejo o čudnem naključju imena, ki ga nosi nek vojak angleške armade, doma iz Lincolnshira. Je čistokrven Anglež, ime pa zelo nerodno, namreč Jožef Stalin, ki je vse prej, kakor pa priljubljeno. Ta neuradni »pri-

»Ha, ha, ha!« se je ta zarežal. »Kaj si rekel? Kaj hočeš? Le pri...«

Dalje ni mogel govoriti, ker ga je Fedor medtem zgrabil za grlo in ga tako stisnil, da mu je dih zastal. Njegove roke so izpustile Natašo.

To se je tako naglo odigralo, da se ostali rdečkarji v prvih trenutkih niso zavedli, za kaj gre. Ko pa so videli, da rdečelasca mladenič stiska za grlo in ga trese ko kako ščene, so vstali in obkolili Fedorja in svojega tovariša.

»Nataša, beži!« je zaklical Fedor, ne da bi izpustil rdečkarja.

Nataša je bežala proti vratom, ki so se odpirala na dvorišče. Pri vratih se je ustavila, da bi videla, kaj se bo zgodilo s Fedorjem.

Petorica je medtem navalila na Fedorja. Divje so ga tolkli s pestmi, ga lovili za grlo, roke in noge. Fedor se jih je nekaj časa otepal, toda njegove moči so vse bolj pešale.

Borba je bila za Fedorja brezupna. Sicer se je še junaško branil, toda jasno je bilo, da bo zdaj-zdaj omagal.

»Ivan, daj mi nož, da spustim kri temu psu!« je zavpil eden izmed boljševikov.

Rdečelasce je ležal na tleh in Fedor je klečal na

njegovih prsih. Roke pa je imel proste. Iz žepa je potegnil precej velik žepni nož.

Ko je Nataša slišala besedo nož, je zbežala na dvorišče. Ljudje so sedeli in ležali. Eni so dremali, drugi so se pogovarjali. Nataša je dvignila roke proti nebu in zavpila:

»Na pomoč! Na pomoč! Boljševiki so napadli Fedorja in ga hočejo ubiti! Tam v sobi so!«

Natašin obupni klic je silno odjeknil in segel v najtemnejše globine kmetskih duš. V ljudeh je vse zadrhtelo: mišice, misli in jeza. Petdeset ljudi je poskočilo. Vsi so hiteli proti hiši. Iz njihovih prsi se je izvil krik, ki so ga dolga leta dušili:

»Vstaja! Vstaja!«

Možje so z zaletom vdrli v sobo.

»Vstaja! Vstaja!« je zaklical Fedor.

Rdečkarji so ga pritiskali k mizi in se stiskali okrog njega. Eden ga je davil. Drugi mu je mašil usta. Tega je Fedor tako vgriznil v roko, da je divje zavpil. Drugi pa so ga trdo držali za roke in noge. Ivanov nož, ki ga je stiskala močna roka, pa je iskal mesto, kjer bi se zasadi v mladeničevo telo.

Kmetje so se zagnali proti rdečkarjem. Ko so ti zagledali razburjeno množico, so izpustili svojo žrtev. Razkropili so se in iskali izhod ko podgane, ko pri brodomu voda vdira v ladjo. Eden izmed njih je zakričal:

(Dalje sledi)